

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

“ՄՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿ,,Ի

Երջանկալիչատակ Տէր Եղիշէ Ս. Պատրիարք Դուրեանի Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելիանին առթիւ, 1929ին, կարգ մը Պատուական ազգայնոց նուիրատուութեամբ գոյացած էր շուրջ 3000 Պ. Ոսկիի գումար մը:

Հոգեւոյ Սրբազանին այդ ատենէն յայտնած փափաքին համեմատ, իր վախճանումէն յետոյ, Տնօրէն Ժողովոյ կողմէ կարգուած Յանձնաժողովի մը հսկողութեան ներքեւ, այդ գումարը, 1931ին, վերածուեցաւ հասութեաբ կալուածի մը, որ, ի յարգանս յիշատակի Հանգուցելոյն՝ ձրիաբար տրամադրուած վանքապատկան գետնի մը վրայ տարիէ մը ի վեր, կառուցուած է արդէն Ս. Քահաքիս «Աթօրս» յորջորշուած պողոտային եզերքը, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇՆԻ անուամբ, և որ այժմ հասոյթ կ'արտադրէ տարեկան աւելի քան 400 Պաղեստինեան Լիրա:

Ինչպէս Լուսահոգեւոյն բացարձէ իղձն էր, Տնօրէն Ժողովը որոշեց որ այդ կալուածին տարեկան ամբողջ մասնական սահմանուփնրով յատկացուի Ս. Աթոռոյս հովանւոյն տակ իրագործելի զբաղանքներու—հրատարակչական ձեռնարկներու, այսինքն, տպագրութիւն «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ» տիտղոսին ներքեւ կազմուելիք հայագիտական ուսումնասիրութեան շարքի մը, հրատարակութիւն նախնեաց գլխաւորաբար անտիպ գործերու, գնում Ս. Աթոռոյս ձեռագրաց եւ տպագրաց զոյգ Մատենադարաններուն համար հարկաւոր դատուած գրչագիր եւ տպեալ մատենաներու եւ պարբերական հանդէսներու եւայլն:

Նկատի առնուելով, դարձեալ, որ բարեխիշատակ Յովսէփ Իզմիրեանցի Դրական Մրցանակը, Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ 1886էն մինչեւ 1914 գործադրուելէ վերջ, ծառօթ պարագայից բերումբ դարձած է տասնեւութ տարիներէ ի վեր, թէ՛ այս դադարման հետեւանքով յառաջ եկած պակասը լրացնելու եւ թէ՛ զբաղէտ եւ բանասէր Պատրիարքին յիշատակին մեծարանք մը եւս ընծայելու մտածութեամբ, Տնօրէն Ժողովը, ընդառաջ երթալով այս մասին յայտնուած փափաքին, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇՆԻ հասոյթէն առ այժմ տարեկան 60 Ոսկւոյ սահմանումով հաստատեց Նոր Դրական Մրցանակ մը, նման Յովսէփ Իզմիրեանց Մրցանակին, եւ, այս վերջնոյն համար Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն 1901 Ապրիլ 28ին հրատարակուած Հրահանգին նմանողութեամբ հետեւեալ կերպով կարգադրեց այդ Մրցանակին պայմանները:

Ա. — ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ հասոյթին մէկ մասով հաստատուած այս Մըցանակը կը կոչուի ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՃԱՆԱԿ, յանուն եւ ի պատիւ Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետաց Մերոց եւ նոցա արժանաւոր հետեոյ Սրաճաճեմորհ Տ. Եղիշէ Դուրեան Ս. Պատրիարք Ս. Աթոռոյս:

Բ. — Այս Մըցանակը կը տրուի եւ կը հրատարակուի իւրաքանչիւր երկու տարին անգամ մը, Սրբոց Թարգմանչաց Տօնին յաջորդող Կիրակի օրը, Հոկտեմբեր ամսոյ ընթացքին, Հայոց Երուսաղէմի Պատրիարքարանին մէջ:

Գ. — Առջ Մըցանակի հոգաբարձութեան գործը պիտի կատարուի Ս. Աթոռոյս Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ, որ այդ մասին պիտի գործէ Գրական Յանձնաժողովոյ հանգամանքով:

Դ. — Մըցանակին նպատակը լինելով հայագիտական գրականութեան մըշակումը քաջալերել եւ օգնել նոյն առեն անոնց որ այդչափսին մտաւորական ձեռնհասութիւն ունենալով հանգերձ կը կարօտին նիւթական այակցութեան, այս երկու կէտերը միանգամայն նկատուի պիտի առնուին ներկայացուած գործերու ընդունելութեան միջոցին:

Ե. — ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՃԱՆԱԿԻ նիւթը պէտք է ընդգրկէ ամբողջ հայագիտութիւնը, այսինքն հայ ազգի պատմութեան, հնաստութեան եւ աշխարհագրութեան, գեղարուեստի, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ պատմութեան, գաւառաբանութեան եւ իրաւագիտութեան, Հայերէն հին եւ նոր լեզուի եւ գաւառաբարբառներու գիտութեան, եւ գրականութեան վերաբերեալ բանասիրական եւ քննաբանական հետազոտութիւններ, հին հայ մատենագիրներու աշխարհարարի վերածում՝ հանդերձ ներածական ուսումնասիրութեամբ եւ լուսաբանող ծանօթագրութեամբ, հայ դաղուքներու եւ հայ Երուսաղէմի մասին պատմաքննական հետազոտութիւններ, նշանաւոր ազգայնոց կենսագրութիւններ, ազգային եւ տեղական հին եւ նոր կեանքէ քաղուած բանասիրական եւ քերթողական յօդներու ծանօթագրութիւններ, եւ այլն:

Զ. — Մըցանակի չեն կրնար ներկայացուիլ.

1. — Օտար լեզուներէ թարգմանուած աշխատութիւններ.
2. — Հասարակ Դասագիրքեր.
3. — Անգամ մը արդէն վարձատրուած երկեր.
4. — Հին Մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ.
5. — Ամբողջութիւն չկազմող կամ շարունակութիւն եղող գործեր.
6. — Արդէն իսկ տպագրեալ գործեր.
7. — Հայ Ազգի եւ Եկեղեցւոյ եւ Փրիստոնէական կրօնի դէմ ուղղակի կամ անուղղակի հակառակ ոգով գրուած երկեր:

Է. — Մըցանակի ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթը կրնայ կանխաւ որոշուիլ Գրական Յանձնաժողովոյ կողմէ, եւ Մըցանակի թուականէն զոնէ տարիուկէս առաջ հրատարակուիլ, կրնայ եւ ազատ թողուիլ վերոյիշեալ ընդհանուր գիծերու շրջանակին մէջ, եւ նոյն պայմանաժամին ըստ այսմ որոշակի յայտարարուիլ:

Ը. — Մըցանակին չեն կրնար մասնակցիլ Գրական Յանձնաժողովոյ անդամները:

Թ. — Ներկայացուած գործերը պէտք է ըլլան հայերէն, նախընտրօրէն աշխարհաբար: Անոնք նամական պիտի յղուին Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, մեքենագրիւնները՝ երկուական, իսկ ձեռագիրները մէկ մէկ օրինակ, բայց յստակ գրուած: Յղուած երկեր, մրցանակ ընդունին կամ ոչ, ետ չեն դարձուիր:

Ժ. — Մրցանակի ներկայացուած երկասիրութիւններ պէտք է ըլլան բաւական ընդարձակ աշխատութիւններ, նիւթի, գիւտի եւ գրական առաւելութիւններով ճոխացած, եւ անձնական ու նոր ուսումնասիրութիւններով պատրաստուած:

ԺԱ. — Այս պայմաններուն համեմատ պատրաստուած գործերը պէտք է որ Մրցանակի Թուականէն գոնէ հինգ ամիս առաջ հասած ըլլան Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, որպէսի կարենան ըստ արժանւոյն քննութեան ենթարկուիլ, հակառակ պարագային նկատի կ'առնուին հետագայ Մրցանակաբաշխութեան մը առթիւ:

ԺԲ. — Դրական Յանձնաժողովը կը կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախաքննութիւնը, եթէ Մրցանակի պայմաններուն համաձայն գտնէ, յատուկ քննութեան համար կը յանձնէ գանոնք ձեռնհաս անձերու, եւ անոնց տեղեկագիրն ընդունելով քննութիւնը լրացնելէ վերջ, մրցանակը կ'որոշէ վերջնաբար: Որոշումը կը հիմնուի թէ՛ բացարձակ եւ թէ՛ համեմատական արժանիքի վրայ:

ԺԳ. — Իւրաքանչիւր երկամեակի Մրցանակի պարգեւն է (120) հարիւր քսան Պաղեստինեան Լիրա (կամ Սթէրլին), որ կրնայ ամբողջովին տրուիլ, եթէ ըստ այնմ արժէքաւոր երկ մըն է ներկայացուածը, ապա թէ ոչ երկու կամ աւելի մրցանակներու կը բաժնուի, հաւասար կամ տարբեր աստիճաններով:

ԺԴ. — Եթէ Մրցանակաբաշխութեան պայմանաժամին մէջ որ եւ է աշխատութիւն չներկայացուի, կամ ներկայացուածներն մրցանակի արժանի կամ մրցանակի ամբողջութեան արժանի չնկատուին, պարգեւի գումարը կամ գուժարին մասը կրնայ բարդուիլ ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ տարեկան հասոյթէն առնուած այն մասնական գումարին վրայ, որով կը տպագրուին «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ» տիտղոսին տակ հրատարակելի գործեր:

ԺԵ. — Յանձնաժողովը պարտաւոր չէ, իւրաքանչիւր Մրցանակաբաշխութեան առթիւ, քննիչներու անուններն ու տեղեկագիրները հրատարակելու, բայց ներկայացուած երկասիրութեանց եւ կատարուած քննութեան վրայ լիակատար տեղեկագիր մը կը ներկայացնէ Ս. Աթոռոյս պաշտօնաթերթին միջոցաւ:

Ս. Աթոռոյս Տնօրէն Ժողովէն վաւերացուած սոյն Կանոնագրութիւնը կը յանձնեմ Ուսումնական Խորհրդոյ, յանձնարարելով անոր գործադրութիւնը:

30 Մայիս 1933
Երուսաղէմ

Պատշաճ Երուսաղէմի
ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ